

KÜLDETÉS

2020. január

▪ A Kárpátaljai Református Egyház lapja ▪ XXVIII. évf. 1. szám

„Halld meg, bűnös ember, Jézus szeret! Bűnöd bár nagy tenger, Jézus szeret.
Csak jöjj hozzá hittel, töredelmes szívvel, nem vet Ő el, hidd el, Jézus szeret!” (MRÉ 418/1)

A tartalomból

EMOK-évváró Nagydobronyban

December 28-án a Nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Gyermekotthonban tartották az EMOK évváró csendesnapját. A csendesnap kezdetén Szabó Zoltán elnök köszöntötte az önkéntes munkatársakat.

Részletek a 6. oldalon

Jótekonysági akció Tiszaújlakon

Tiszaújlakon Barta Elemér református missziós lelkész kezdeményezésére karácsony előtt a település népe jótekonysági élelmiszergyűjtésbe kezdett. A közel 100 gazdag csomag átadására december 20-án került sor.

Részletek a 8. oldalon

Önzetlen szeretet

A Fogatékkaal Élők „Élim” Hetenyi Református Napközi Otthonában idén immáron hetedik alkalommal szerveztek karácsonyvárosi ünnepséget. Az intézmény nagyszámú résztvevővel ez alkalommal zsűfoglalásig megtöltötték az érdeklődők.

Részletek a 9. oldalon

Csodavárás tiszta hittel

A Mezővári Nefelejcs Rehabilitációs Központban szervezett adventi ünnepségen Zán Fábián Sándor kiemelte, milyen sok csodát tapasztaltak meg az ide járó sérült, fogyatékkal élő gyermekek, szülei és nevelői.

Részletek a 9. oldalon

Hitoktatók továbbképzése Ungban

Az Ungi Református Egyház-megye szervezésében december 14-én a megye hitoktatói továbbképzésére került sor Eszenyben. Az alkalmon a hitmélyítés mellett a verstanítás gyakorlati kérdésével foglalkoztak.

Részletek a 11. oldalon

Presbiterbeiktatás Badalóban

A badalói református gyülekezetben karácsony második napján ünnepi istentisztelet keretében került sor az újonnan megválasztott tizenkét fős presbitérium fogadalomtételére és beiktatására.

Részletek a 11. oldalon

Áldásokban gazdag boldog új esztendőt!

„Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az ÚR –: békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek. Ha segítségül hívtok, és állhatatosan imádkoztok hozzám, akkor meghallgatlak benneteket. Megtaláltok engem, ha kerestek és teljes szívvel folyamodtok hozzám” (Jer 29, 11–13).

Lectio: Lukács 5, 1–15.

Textus: Lukács 5, 6 „Ezt meg-tétvén, halaknak nagy sokaságát keríték be; szakadoz vala pedig az ő hálójuk.”

Az év első napjaiban nagyon csodás köszöntések fogalmazódnak meg. Békés új esztendőt! Áldott új esztendőt! Egészségben gazdag új esztendőt! Amikor ezeket a kívánságokat elmondjuk, akkor nagyon sok esetben ezek valóban szinte kívánságok. Őszintén kívánjuk a másik embernek, és őszintén kívánjuk magunknak. Mennyien várják, mennyien kívánják azt, hogy egy boldogabb esztendő jöjjön már el! Hányan várják azt, hogy békesség legyen, úgy a házastársak, mint gyermek-szülő között! Békességben legyen az ember társával, szomszédjával, környezetével, hogy ott legyen az áldás a saját életünkben, és ott legyen a környezetünkben, a családi életünkben egyaránt.

A választott Igében előttünk van Péter és társai üres hajóval, üres hálóval, üres kézzel. Ha Péter új esztendőbe lépett volna, vajon mit kívánt volna a többieknek, a másik embernek? Talán azt mondta volna, hogy „Kívánom, hogy a következő esztendőben tele legyen a hálód!” „Szakadozzanak a hálók!” Mert az ő életében éppen a hal hiányzik. Hiányzik a munkája utáni megelégedettsége, az öröme,

az áldása. Éli a mindennapjait, teszi a dolgát. Nem egy olyan emberről beszélünk, aki naplopó, ő járja az útját, az életútját, harcol, dolgozik keményen... És üres a háló.

Amikor azt kívánjuk, hogy egy áldott, egy boldog, egy békés új esztendő jöjjön, akkor induljunk ki magunkból. Induljunk ki abból, hogy az életünkben mi az, amire Isten Igéje azt mondja, hogy üres a háló, üres a kezéd. Hogy akarsz nekimenni egy következő esztendőnek újra és újra úgy, hogy üres a kezéd, üres a hálód, üres a hajód? Ez a hármas megfogalmazás – hajó, háló és kéz – nagyban szemlélteti egy emberi életnek azt a teljességét, ami meghatároz minket.

A hajó az a környezet, amiben vagyok. Amiben nem találok a helyemet, amiben folyamatosan keresem az én boldogulásomat. Keresem az előrejutásomat, keresem a megelégedettséget, a békességemet és így tovább. Keresem, keresem. Hajszolom az életet. Megyek utána és várom, hogy mikor teljesebbé válok már ki.

Itt van a háló, ami nagyon konkrétan hozzád kapcsolódik. Az, amit te élsz meg, az, amit te teszel nap mint nap. Amikor reggel felkelsz, kezdted a

Taracközi Ferenc ■

„Emberhalász leszel!”

napot, dolgozol, és valahol üresen fejezed be. És aztán kezdődik minden előlről. A háló, amelyet nap mint nap kivetsz, és reménykedsz, hogy majd holnap, majd következő pillanatban, majd legközelebb. Ezt nagyon jól ismerik a horgászok, ha egyik nap nem fognak, akkor reménykednek: majd biztos legközelebb. Ha akkor sem, akkor majd megint. Nagyon sok horgászt ismerek, aki így fogalmazza meg, amikor többször nem fog egy halat sem: „Többet nem megyek horgászni!” S mégis a következő adandó lehetőséget kihasználja: „Talán most!” És ilyen az emberi élet. Ilyen az életünk. Sokszor nem fogunk semmit. Sokszor hiábavaló az, amit teszünk, az, amit élünk, az, ahogyan élünk. Újra és újra reménységgel kelek fel, és újra reménységgel indulok el, míg egy idő után annyira belefáradok, hogy: „Kész, elegem van!” És nem akarok tovább menni, nem akarok a munkahelyemre menni, nem akarom azt, hogy újra kudarcokkal szembesüljek. Aztán megint eltelik egy nap, felkelek, veszem a botot és megint horgászom. Veszem a hálót és megint bedobom.

Folytatás a 2. oldalon

Volt-e püspökválasztás 1947 februárjában Kárpátalján?

Egyházunk 1944 utáni történetéről nagyon keveset tudunk, hisz a szovjethatalom idején egyháztörténetet nem lehetett írni, csak ateista szemszögből. Ebből kifolyólag még a közelmúltunk 50–70 évét is csak vázlatosan ismerjük, hisz ha maradtak is fenn visszaemlékezések és önéletrajzok, azok az emlékezet sajátossága miatt gyakran pontatlanok. S ahogyan Balogh Margit jeles egyháztörténész megfogalmazta, ezek: „értékes, de fokozott ellenőrzésre szoruló írások, inkább öngazolások. Hallgathatnak esetleg olyan történetekről, amelyek esetleg más megvilágításba helyeznék az emlékező életművét. Általában ügyelnek arra is, hogy korábbi, már túlhaladott, netán veszélyes nézeteik ne derüljenek ki”. A levéltárban megmaradt korabeli dokumentumok alapján próbáltuk rekonstruálni, hogy valóban volt-e 1947 februárjában püspökválasztás Kárpátalján vagy esetleg a nyelváltás miatti félreértések okozták később az emlékezetben a torzulásokat.

Miután 1944 novemberében megalakult Kárpátontúli Ukrajna Néptanácsa, szinte azonnal megtörtént az egyház és az állam, az egyház és az iskola szétválasztása. 1945. április 20-án a Néptanács létrehozta a kultuszok ügyeinek irányítását végző osztályt, amelynek élére Petro Lintur került. Az egyik 1947 elején íródott névtelen forrás szerzője azt állapította meg, hogy ekkor „a református egyház megdöbentően néma” volt, miközben a helyi baptisták már rendezték soraikat. Am a korabeli beszámoló azzal folytatódik, hogy: „Igaz, vezetőink mozdulatlansága nem annyira önmaguk akarata, mint tehetetlenség és külső következmény. Állandó megfigyelés alatt állanak és gyakori a zaklatásuk. A máramaros-ugocsai esperes rendszeres kihallgatásokra jár a politikai rendőrségre, a Beszpekkára, ahol lelkipásztortársai felől is kérdezik [...] A beregi esperest falujának a tanácsa zaklatja. Általában nem engedik meg a lelkészek gyülekezését. Nem engedték meg az egyházmegyei közgyűlést.” Aztán 1946 januárjának végén a vidékre kiterjesztették a Szovjetunió joghatóságát, s az USZSZK részévé vált.

„1946 végéig sem az állam, sem az egyház részéről semmi intézkedés nem történt az egyházi élet tekintetében. [...] Mivel semmi sem történt, a Baráti Kör maga vette a kezébe az ügyet. Összeállítottuk a vezetőség névsorát, egyházmegyéenként is. Püspök, helyettese, a három esperes meg-

marad, a régi tisztviselők egy része is, a Baráti Kör tagjai is benne voltak a tisztikarban. Püspöknek Györke István beregújfalui lelkész, a beregi egyházmegye főjegyzőjét jelöltük. Nagytudású és hívő lelkész volt, tagja a Baráti Körnek. – Tervünket közöltük az esperesekkel” – olvasható Horkay Barna visszaemlékezésében. Az általunk eddig feltárt korabeli szövegekben nem találtunk utalást arra, hogy a fenti visszaemlékezésben szereplő esemény 1946. év melyik hónap-

Bary Gyula a Beregi Egyházmegye esperese

jában történhetett. Azt azonban ugyancsak a fennmaradt iratokból tudjuk, hogy Ljamine-Agafonov (a területi vallásügyi meghatalmazott) 1946. december 19-én írásos értesítést küldött Bary Gyula beregi esperesnek, hogy december 23-ára megbeszélésre várja Ungvárra a reformátusok ügyének tisztázására. Bary azonban betegsége miatt nem tudott eleget tenni a meghívásnak, de ezt válaszolta: „Mivel egészségi

állapotom most – sem belátható időn belül – nem engedi meg az utazgatással járó veszedelmek vállalását, magam helyett GYÖRKE ISTVÁN, beregújfalui lelkész, egyházmegyei főjegyzőt bízom meg a kárpáti területi ref. egyetemes egyház képviselővel”. Ahogyan a fenti Horkay visszaemlékezés is alátámasztja, Györke egyházkerületi vezetővé történő javaslata kívülről érkezett, s azt a korelnök Bary támogatta. Döntéséről a másik két esperest is tudósította írásban.

Györke István, a Beregi Egyházmegye főjegyzőjének korabeli képe sajátkezű aláírásával

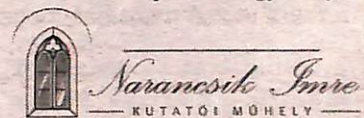
Az ügy előmozdítása érdekében 1947. január 20-án Munkácson lelkészi értekezletet tartottak, ahol azonban a három esperesen kívül szinte csak a baráti körös tagok voltak jelen. Utóbbi lelkészek ekkor terjesztették a három esperes elé a saját maguk által összeállított „vezetőség névsorát, egyházmegyéenként is”. „Lett erre felháborodás!” – írta később az esetről a már említett Horkay – ugyanis a

három esperes csak az államhatalommal kapcsolatot tartó, ún. területi megbízott pozíciójának választásába egyezett bele. Horkay a visszaemlékezésében teljes terjedelmében közölt egy levelet, amelyet a baráti körös munkácsi lelkész, Kovács József írt január 21-én Bary Gyulának. Érdekesen kezdődik a levél: „A területi meghatalmazottal való tárgyalás után...” – levélkezdés arra enged következtetni, hogy Kovács József külön is tárgyalt Ljamine-Agafonovval, vagy jelen volt a vele lezajlott tárgyaláson. Az írásban különben Kovács tiszteletes nyomatékosan arra kérte Baryt – ahogy ő fogalmazott – „elsősorban a „sztarsi” / szerintem püspök/ személyében kell megállapodnunk.” Valószínűleg Kovács tiszteletes nem a saját nevében beszélt, amikor a „megállapodnunk” szót használta, ám az meglehet, hogy a „szerintem püspök” megjegyzés viszont saját elképzelését tükrözte. Am Kovács József ekkor nem tartozott a református egyházvezetők körébe, tehát magánvéleményét közölhette a levélben, amely így folytatódott: „Amennyiben Nagytiszteletű Esperes Úr nem vállalja a püspökre itt és most váró rendkívüli nehézségeket, akkor szerintem egyedül Györke István az, aki kipróbált, tekintélyes, alkalmas. Tessék szíves lenni az ő megválasztását hathatósan intézni! Nagyon szépen kérem! A harmadik és utolsó főkéresem, hogy a Györke I. leendő munkatársainak listáját is tessenek szívesek lenni úgy összeállítani, hogy az első elvi kéréseimben foglaltaknak megfelelően. Tessék szíves lenni a Györke I. által vitt listát evégből megfontolni, lehetőleg elfogadni és

elfogadtatni.” E szövegből az cseng ki, hogy a Baráti Kör tagsága már tisztában volt Barynak a területi megbízott (vagy a püspöki poszt) betöltését visszautasító véleményével, s csak azt várták tőle, hogy az általuk összeállított listát (ahogyan az utolsó mondatban fogalmazott Kovács tiszteletes) elfogadja és elfogadtassa.

Másnap a három esperes abban egyetértett, hogy az ún. területi megbízott pozíciójára minél hamarabb meg kell választani a jelöltet, mert el kell kezdeni az állammal a tárgyalásokat az egyházközségek regisztrációjáról. Illetve abban is egyetértettek, hogy erre a posztra Györke István mindenképpen alkalmas. Tehát az esperesek is őt javasolták a gyülekezeteknek. Ennek fényében mind a három egyházmegye gyülekezeteiben elrendelték a választások megtartását, s egyben Györke Istvánt javasolták a területi megbízott posztjára. Az egyházközségek választási eredményét az 1947. február 12-én Nagyberegen kelt „Jegyzőkönyv a kárpáton túli terület református egyházközségeiből a területi megbízott és titkárja megválasztása céljából beterjesztett szavazatok felbontásáról és az eredmények megállapításáról” dokumentum rögzítette, amely szerint a három egyházmegye 85 szavazásra jogosult egyházközségéből 82-en küldték el javaslatukat. Míg maga a történelmi folyamat nem, addig a választás eredményei közismertek: az egyházvezetők által javasolt Györke István 80 szavazatot kapott, titkára pedig 78 szavazattal Pázsit József lett. Ezek a korabeli dokumentumok azt támasztják alá, hogy míg a Baráti Kör püspököt, addig az állam és az esperesek csak területi megbízottat akartak választani 1947 első hónapjaiban.

Befejezés a következő számban Szamborovszkyné dr. Nagy Ibolya

EMOK-2018 évváró

December 28-án a Nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Gyermekeknél tartottuk az EMOK- „Ébresztő szolgálat” évváró csendesnapját.

Immár hagyománnyá vált, hogy ezen a helyen kapunk lehetőséget arra, hogy a szolgálatunk önkénteseivel találkozhassunk. Ennek a napnak több célja is volt. Először is az, hogy együtt zárhatjuk a szolgálati évet, a második fontos cél pedig, hogy hálát adjunk Istennek, amiért megtartott ebben a háborgó országban, és még mindig szabadon vihettük az evangéliumot. Harmadik célja a csendesnapnak, hogy lelkileg feltöltődve menjünk tovább az Isten országa építésében az új 2020-as esztendőben is.

A csendesnap kezdetén Szabó Zoltán a 108. Zsoltár 2. versével köszöntötte az 50 fős önkéntes munkatársat: „Kész az én szívem, ó, Isten, hadd énekeljek és

zengedezzek; az én dicsőségem is kész”. Ezután felelevenedtek az év szolgálati alkalmi, vetített képek formájában.

Az első előadást Gál Alberttől hallhattuk, az Ung Megyei Presbiteri Szövetség elnöke a közösségekben, gyülekezetekben való aktivitásra buzdított, ennek az akadályairól tett említést. Majd három kiscsoportban beszéltek meg a témát, amit hosszabb imaközösség követett.

Ebéd után Soós Zsolt tisztaásványi és tisztaújfalui lelkipásztor nagyon testhezálló témával szolgált közöttünk – hogyan legyünk só és világosság. Ez a szolgálat nagyon megérintette a jelenlevőket, az előadó kreatív, motivációra készítően, egyszerűen szemléltette mindazokat, amiket hallottunk.

Imaközösség, téma megbeszélése után a teaszünetben sok-sok beszélgetésre, egymás még jobban való megismerésére is adódott lehetőség...

Az alkalom közös úrvacsoravétellel zárult.

Kérjük imádkozzanak az új esztendőben is szolgálatunkért!

Sz.Z.

Szeretettel ajánljuk Soós Zsolt lelkipásztor előadását, amely itt érhető el:

<https://www.youtube.com/watch?v=6HiGn6e8xcY>

